

III

(Akti, sprejeti v skladu s Pogodbo EU)

AKTI, SPREJETI V SKLADU Z NASLOVOM VI POGODBE EU

OKVIRNI SKLEP SVETA 2009/948/PNZ

z dne 30. novembra 2009

o preprečevanju in reševanju sporov o izvajanju pristojnosti v kazenskih postopkih

SVET EVROPSKE UNIJE JE –

ob upoštevanju Pogodbe o Evropski uniji in zlasti člena 31(1)(c) in (d) ter člena 34(2)(b) Pogodbe,

ob upoštevanju Pobude Češke republike, Republike Poljske, Republike Slovenije, Slovaške republike in Kraljevine Švedske,

ob upoštevanju mnenja Evropskega parlamenta,

ob upoštevanju naslednjega:

- (1) Evropska unija si je za cilj postavila vzdrževanje in razvijanje območja svobode, varnosti in pravice.
- (2) Haaški program ⁽¹⁾ o krepitvi svobode, varnosti in pravice v Evropski uniji, ki je bil odobren na zasedanju Evropskega sveta 4. in 5. novembra 2004, od držav članic zahteva, da preučijo zakonodajo glede sporov o pristojnosti zaradi povečanja učinkovitosti sodnih pregonov in hkrati zagotovijo pravično sojenje, da bi zaključili celovit program ukrepov za izvajanje načela vzajemnega priznavanja sodnih odločb v kazenskih zadevah.
- (3) Cilj ukrepov iz tega okvirnega sklepa bi moral biti preprečitev primerov, ko zoper isto osebo na podlagi istih dejstev poteka vzporedni kazenski postopek v različnih državah članicah, kar lahko povzroči pravno-močno odločbo v postopku v dveh ali več državah članicah. Namen okvirnega sklepa je tako preprečevanje

kršitve načela „*ne bis in idem*“, kakor je določeno v členu 54 Konvencije o izvajanju Schengenskega sporazuma z dne 14. junija 1985 med vladami držav Gospodarske unije Beneluks, Zvezne republike Nemčije in Francoske republike o postopni odpravi kontrol na skupnih mejah ⁽²⁾, kakor ga razlaga Sodišče Evropskih skupnosti.

- (4) Obstajati bi moralo neposredno posvetovanje med pristojnimi organi držav članic, z namenom doseči soglasje o učinkoviti rešitvi, da bi se izognili škodljivim posledicam vzporednih postopkov in izgubi časa ter sredstev zadevnih pristojnih organov. Taka učinkovita rešitev bi lahko predstavljala koncentracijo kazenskih postopkov v eni državi članici, na primer s prenosom kazenskih postopkov. Lahko bi tudi predstavljala kateri koli drug korak, ki bi omogočal učinkovito in razumno vodenje postopka, tudi glede časovne dodelitve postopka, kot na primer odstop zadeve Eurojustu, v primeru, da pristojni organi ne morejo doseči soglasja. V zvezi s tem bi bilo treba posebno pozornost nameniti vprašanju zbiranja dokazov, na kar lahko vpliva vodenje vzporednih postopkov.

- (5) Če pristojni organ v državi članici utemeljeno domneva, da se vodi vzporedni kazenski postopek v drugi državi članici na podlagi istih dejstev zoper isto osebo, kar bi lahko povzročilo pravnomočno odločbo v postopku v dveh ali več državah članicah, bi moral zadevni organ vzpostaviti stik s pristojnim organom v drugi državi članici. Vprašanje, ali utemeljena domneva obstaja ali ne, bi moral preučiti izključno organ, ki vzpostavi stik. Utemeljena domneva na primer lahko vključuje primere, pri katerih osumljenec ali obtoženec pri navajanju podrobnosti uveljavlja dejstvo, da zoper njega poteka vzporedni kazenski postopek na podlagi istih dejstev v drugi državi članici, ali se na podlagi ustreznega zaprosila za vzajemno pravno pomoč s strani pristojnega organa v drugi državi članici razkrije, da lahko obstaja takšen vzporeden kazenski postopek, oziroma take informacije posredujejo policijski organi.

⁽¹⁾ UL C 53, 3.3.2005, str. 1.

⁽²⁾ UL L 239, 22.9.2000, str. 19.

- (6) Postopek izmenjave informacij med pristojnimi organi bi moral temeljiti na obvezni izmenjavi posebnega minimalnega nabora informacij, ki bi jih bilo treba vsakič priložiti. Posredovane informacije bi morale predvsem omogočati postopek zagotavljanja pravilne identifikacije zadevne osebe in narave ter stopnje vzporednih postopkov.
- (7) Splošna obveznost pristojnega organa, s katerim je pristojni organ druge države članice vzpostavil stik, bi morala biti, da odgovori na zaprosilo. Organ, ki prvi vzpostavi stik, se vzpodbudi, da določi rok, v katerem bi moral organ, s katerim je vzpostavljen stik, odgovoriti. Med celotnim postopkom vzpostavljanja stika bi moral pristojni organi v celoti upoštevati primere, kjer je v postopku osebi odvzeta prostost.
- (8) Vzpostavitev neposrednega stika med pristojnimi organi bi moralo biti vodilno načelo sodelovanja v okviru okvirnega sklepa. Države članice bi morale imeti možnost, da se odločijo, kateri organi so pristojni za ukrepanje v skladu s tem okvirnim sklepom, ob upoštevanju načela nacionalne postopkovne neodvisnosti, če so ti organi pristojni za posredovanje in odločanje v skladu z njegovimi določbami.
- (9) Pristojni organi bi morali pri prizadevanjih za doseganje soglasja o učinkoviti rešitvi, da bi se izognili škodljivim posledicam vzporednih postopkov v dveh ali več državah članicah, upoštevati, da je vsak primer specifičen in bi morali preučiti vsa dejstva in dokaze v zvezi z njim. Da bi se doseglo soglasje, bi morali pristojni organi upoštevati ustrezna merila, med katerimi so lahko merila, opredeljena v smernicah, ki so bile objavljene v letnem poročilu Eurojusta za leto 2003 in so bile oblikovane za potrebe strokovnih delavcev, ter upoštevati na primer kraj, kjer se je zgodil večji del kaznivega dejanja, kraj, kjer je nastalo največ škode, kraj, kjer se nahaja osumljena oziroma obtožena oseba in možnosti, da se doseže njihova predaja ali izročitev drugim sodnim oblastem, državljanstvo ali prebivališče osumljene ali obtožene osebe, pomembni interesi osumljene ali obtožene osebe, pomembni interesi žrtev in prič, dopustnost dokazov ali kakršna koli zamuda, ki bi lahko nastala.
- (10) Obveznost pristojnih organov za neposredno posvetovanje, z namenom doseči soglasje v skladu s tem okvirnim sklepom, ne bi smelo izključiti možnosti, da se to neposredno posvetovanje opravi ob pomoči Eurojusta.
- (11) Nobena država članica ne bi smela biti zavezana odložiti ali izvajati pristojnosti, razen če to želi. Dokler soglasje o koncentraciji kazenskih postopkov ni doseženo, bi morali pristojni organi države članice imeti možnost, da nadaljujejo kazenske postopke za vsa kazniva dejanja, ki po nacionalnem pravu sodijo v okvir njihove pristojnosti.
- (12) Cilj tega okvirnega sklepa je preprečiti, da bi se po nepotrebnem vodili vzporedni kazenski postopki, kar bi lahko pomenilo kršitev načela „ne bis in idem“, zato njegova uporaba ne bi smela povzročiti spora o izvajanju pristojnosti, ki sicer ne bi nastal. Na skupnem območju svobode, varnosti in pravice bi se moralo načelo obveznega pregona, ki ga ureja procesno pravo v več državah članicah, razlagati in uporabljati tako, da se šteje za uveljavljeno, če določena država članica poskrbi za kazenski pregon zaradi določenega kaznivega dejanja.
- (13) Če je bilo o koncentraciji kazenskih postopkov v eni državi članici doseženo soglasje, bi morali pristojni organi v drugi državi članici ukrepati na način, ki je skladen s tem soglasjem.
- (14) Eurojust je še posebej primeren za zagotavljanje pomoči pri reševanju sporov o pristojnosti, zato bi moral biti odstop zadeve Eurojustu običajen korak, kadar ni bilo mogoče doseči soglasja. Treba bi bilo poudariti, da mora biti v skladu s členom 13(7)(a) Sklepa Sveta 2002/187/PNZ z dne 28. februarja 2002 o ustanovitvi Eurojusta za okrepitev boja proti težjim oblikam kriminala ⁽¹⁾ („sklep o Eurojustu“) kakor je bil nazadnje spremenjen s Sklepom Sveta 2009/426/PNZ z dne 16. decembra 2008 o okrepitvi Eurojusta ⁽²⁾, Eurojust obveščen o vseh zadevah, pri katerih je ali bi lahko prišlo do sporov o pristojnosti, in da se zadeva lahko kadar koli predloži Eurojustu, če vsaj eden od pristojnih organov, udeleženih v neposrednih posvetovanjih, presodi, da je to primerno.
- (15) Ta okvirni sklep ne posega v postopke v skladu z Evropsko konvencijo o prenosu postopkov v kazenskih zadevah, podpisano v Strasbourgu dne 15. maja 1972, niti v druge ureditve o prenosu kazenskih postopkov med državami članicami.
- (16) Ta okvirni sklep ne bi smel povzročiti nepotrebnega upravnega bremena, kadar so na voljo ustreznejše alternativne možnosti. V primerih, za katere so med državami članicami na voljo prožnejši instrumenti ali ureditve, bi morali ti imeti prednost pred tem okvirnim sklepom.

⁽¹⁾ UL L 63, 6.3.2002, str. 1.

⁽²⁾ UL L 138, 4.6.2009, str. 14.

- (17) Ta okvirni sklep je omejen na uveljavitev določb o izmenjavi informacij in neposrednem posvetovanju med pristojnimi organi držav članic in zato ne posega v kakršno koli pravico posameznikov, da lahko zagovarjajo svoj pregon v okviru svoje ali druge sodne oblasti, če taka pravica obstaja v nacionalni zakonodaji.
- (18) Okvirni sklep Sveta 2008/977/PNZ z dne 27. novembra 2008 o varstvu osebnih podatkov, ki se obdelujejo v okviru policijskega in pravosodnega sodelovanja v kazenskih zadevah⁽¹⁾, bi se moral uporabljati za obdelavo osebnih podatkov, ki se izmenjujejo v okviru tega okvirnega sklepa.
- (19) Ko države članice dajo izjavo o jezikovni ureditvi, naj poleg svojega uradnega jezika vanjo vključijo vsaj še en jezik, ki se običajno uporablja v Evropski uniji.
- (20) Ta okvirni sklep spoštuje temeljne pravice in upošteva načela, priznana v členu 6 Pogodbe o Evropski uniji in odražena v Listini o temeljnih pravicah Evropske unije –

SPREJEL NASLEDNJI OKVIRNI SKLEP:

POGLAVJE 1

SPLOŠNA NAČELA

Člen 1

Cilj

1. Cilj tega okvirnega sklepa je spodbujanje tesnejšega sodelovanja med pristojnimi organi dveh ali več držav članic, ki vodijo kazenske postopke, z namenom, da se izboljša učinkovitost in pravično delovanje sodnega sistema.
2. Cilj takega tesnejšega sodelovanja je:
- (a) preprečiti primere, ko se zoper isto osebo vodi vzporeden kazenski postopek v različnih državah članicah na podlagi istih dejstev, kar lahko pripelje do dvojne pravnomočne odločbe v postopku v dveh ali več državah članicah in tako pomeni kršitev načela „*ne bis in idem*“, in
- (b) doseči soglasje o vseh učinkovitih rešitvah s ciljem izogibanja škodljivih posledic, ki bi izhajale iz takih vzporednih postopkov.

⁽¹⁾ UL L 350, 30.12.2008, str. 60.

Člen 2

Vsebina in področje uporabe

1. Z namenom doseganja ciljev iz člena 1 ta okvirni sklep določa okvir za:
- (a) postopek za vzpostavitev stika med pristojnimi organi držav članic, zaradi potrditve obstoja vzporednih kazenskih postopkov na podlagi istih dejstev zoper isto osebo,
- (b) izmenjavo informacij, prek neposrednega posvetovanja, med pristojnimi organi dveh ali več držav članic, ki vodijo vzporedne kazenske postopke na podlagi istih dejstev zoper isto osebo, če že vedo za obstoj vzporednih kazenskih postopkov, da se doseže soglasje o učinkoviti rešitvi, s ciljem izogibanja škodljivih posledic, ki izhajajo iz takih vzporednih postopkov.
2. Ta okvirni sklep se ne uporablja za postopke, ki jih zajemata člena 5 in 13 Uredbe Sveta (ES) št. 1/2003 z dne 16. decembra 2002 o izvajanju pravil konkurence iz členov 81 in 82 Pogodbe⁽²⁾.

Člen 3

Opredelitev pojmov

Za namene tega okvirnega sklepa:

- (a) „vzporedni postopki“ pomeni kazenske postopke, vključno s predkazenskim postopkom kot tudi s kazenskim postopkom, ki se vodi v dveh ali več državah članicah zoper isto osebo na podlagi istih dejstev;
- (b) „pristojni organ“ pomeni sodni organ ali drug organ, ki je po zakonodaji svoje države članice pristojen za opravljanje dejanj, predvidenih v členu 2(1) tega okvirnega sklepa;
- (c) „organ, ki vzpostavi stik“ pomeni pristojni organ države članice, ki vzpostavi stik s pristojnim organom druge države članice, da se potrdi obstoj vzporednih postopkov;
- (d) „organ, s katerim je vzpostavljen stik“ pomeni pristojni organ, ki ga organ, ki vzpostavi stik, zaprosi, naj potrdi obstoj vzporednih kazenskih postopkov.

⁽²⁾ UL L 1, 4.1.2003, str. 1.

Člen 4

Določanje pristojnih organov

1. Države članice določijo pristojne organe tako, da se s tem spodbuja načelo neposrednega stika med organi.

2. Vsaka država članica v skladu z odstavkom 1 obvesti generalni sekretariat Sveta, kateri organi so po njeni nacionalni zakonodaji pristojni ukrepati v skladu s tem okvirnim sklepom.

3. Ne glede na odstavka 1 in 2 lahko vsaka država članica, če je zaradi organizacije njenega notranjega sistema potrebno, imenuje enega ali več osrednjih organov, odgovornih za upravni prenos in prejem zaprosil za informacije v skladu s členom 5 in/ali zaradi pomoči pristojnim organom v postopku posvetovanja. Države članice, ki želijo izkoristiti možnost imenovanja osrednjega organa ali organov, to informacijo sporočijo generalnemu sekretariatu Sveta.

4. Generalni sekretariat Sveta informacije, prejete na podlagi odstavkov 2 in 3, da na voljo vsem državam članicam in Komisiji.

POGLAVJE 2

IZMENJAVA INFORMACIJ

Člen 5

Obveznost vzpostavitve stika

1. Če pristojni organ v državi članici utemeljeno domneva, da v drugi državi članici poteka vzporedni postopek, naveže stike s pristojnim organom te druge države članice, da se potrdi obstoj takšnih vzporednih postopkov in se lahko začne neposredno posvetovanje iz člena 10.

2. Če organ, ki vzpostavi stik, ne pozna identitete pristojnega organa, s katerim je treba vzpostaviti stik, opravi vse potrebne poizvedbe, vključno s poizvedbami prek kontaktnih točk Evropske pravosodne mreže, da pridobi podatke o tem pristojnem organu.

3. Postopek vzpostavitve stika se ne uporabi, če so pristojni organi, ki vodijo vzporedne postopke, že na kakršen koli drug način obveščeni o obstoju takšnih postopkov.

Člen 6

Obveznost odgovora

1. Organ, s katerim je vzpostavljen stik, v razumnem roku, ki ga navede organ, ki vzpostavi stik, odgovori na zaprosilo,

vloženo v skladu s členom 5(1), v primeru, ko rok ni bil naveden, pa odgovori brez neupravičenega odlašanja in organ, ki vzpostavi stik, obvesti, ali v zadevni državi članici poteka vzporeden postopek. Če organ, ki vzpostavi stik, obvesti organ, s katerim je vzpostavljen stik, da je osumljencu ali obtožencu začasno odvzeta prostost ali je v priporu, organ, s katerim je vzpostavljen stik, obravnava zaprosilo kot nujno.

2. Če organ, s katerim je vzpostavljen stik, odgovora ne more zagotoviti v roku, ki ga določi organ, ki vzpostavi stik, ta organ nemudoma obvesti o razlogih in navede rok, v katerem bo zagotovil zahtevane informacije.

3. Če organ, s katerim je navezal stike organ, ki vzpostavi stik, ni pristojni organ v skladu s členom 4, zaprosilo za informacije brez neupravičenega odlašanja posreduje pristojnemu organu in o tem ustrezno obvesti pristojni organ, ki je vzpostavil stik.

Člen 7

Način sporočanja

Organ, ki vzpostavi stik, in organ, s katerimi je vzpostavljen stik, komunicirata na kakršen koli način, ki omogoča pisni zapis.

Člen 8

Minimalne informacije, ki jih mora vsebovati zaprosilo

1. Organ, ki vzpostavi stik, pri vlogi zaprosila v skladu s členom 5 posreduje naslednje informacije:

- (a) kontaktne podatke pristojnega organa;
- (b) opis dejstev in okoliščin, na podlagi katerih poteka zadevni kazenski postopek;
- (c) vse pomembne podatke o identiteti osumljenca ali obtoženca ter žrtev, če je to ustrezno;
- (d) informacije o fazi, v kateri se kazenski postopek nahaja, in
- (e) informacije o začasnem odvzemu prostosti ali priporu osumljenca ali obtoženca, če je to ustrezno.

2. Organ, ki vzpostavi stik, lahko zagotovi ustrezne dodatne informacije v zvezi s kazenskim postopkom, ki poteka v državi članici, na primer o morebitnih težavah v tej državi.

Člen 9

Minimalne informacije, ki jih mora vsebovati odgovor

1. Odgovor organa, s katerim je vzpostavljen stik v skladu s členom 6, vsebuje naslednje informacije:

- (a) ali se vodi oziroma se je vodil kazenski postopek na podlagi nekaterih ali popolnoma istih dejstev, kot so dejstva, na podlagi katerih poteka kazenski postopek iz zaprosila za informacije, ki ga je vložil organ, ki je vzpostavil stik, in ali so vpletene iste osebe;

v primeru pritrdilnega odgovora pod (a):

- (b) kontaktne podatke pristojnega organa in

- (c) informacije o fazi teh postopkov, oziroma o naravi pravno-močne odločbe, če je bila ta izdana.

2. Organ, s katerim je vzpostavljen stik, lahko zagotovi ustrezne dodatne informacije v zvezi s kazenskim postopkom, ki poteka v državi članici, zlasti glede povezanih dejstev, na podlagi katerih poteka kazenski postopek v tej državi.

POGLAVJE 3

NEPOSREDNO POSVETOVANJE

Člen 10

Obveznost neposrednega posvetovanja

1. Če se potrdi obstoj vzporednih kazenskih postopkov, se pristojni organi zadevnih držav članic neposredno posvetujejo, da bi dosegli soglasje o kakršni koli učinkoviti rešitvi, s katero bi se izognili škodljivim posledicam vzporednih postopkov, ki lahko po potrebi pripeljejo do koncentracije kazenskih postopkov v eni državi članici.

2. Dokler traja neposredno posvetovanje, zadevni pristojni organi drug drugega obveščajo o vseh pomembnih proceduralnih ukrepih, ki so jih sprejeli v okviru postopka.

3. Pristojni organi med neposrednim posvetovanjem, pri katerem so udeleženi, odgovorijo, kadar koli je razumno mogoče, na zaprosilo za informacije drugih pristojnih organov,

udeleženih pri tem posvetovanju. Če pa drug pristojni organ zaprosi nek pristojni organ, naj mu posreduje določene informacije, ki bi lahko ogrozile temeljne interese nacionalne varnosti ali varnost posameznikov, mu tega ni treba storiti.

Člen 11

Postopek za doseg soglasja

Ko pristojni organi držav članic začnejo neposredno posvetovanje o določeni zadevi, da bi dosegli soglasje v skladu s členom 10, preučijo dejstva in dokaze v zvezi z zadevo ter vse dejavnike, za katere menijo, da so pomembni.

Člen 12

Sodelovanje z Eurojustom

1. Ta okvirni sklep dopolnjuje in ne posega v sklep o Eurojustu.

2. Kadar ni bilo mogoče doseči soglasja v skladu s členom 10, kateri koli pristojni organ zadevnih držav članic zadevo po potrebi predloži Eurojustu, če je ta pristojen ukrepati na podlagi člena 4(1) sklepa o Eurojustu.

Člen 13

Posredovanje informacij o izidu postopka

Če je bilo med neposrednim posvetovanjem v skladu s členom 10 doseženo soglasje o koncentraciji kazenskih postopkov v eni sami državi članici, pristojni organ te države članice obvesti zadeven pristojni organ(organe) druge države članice ali drugih držav članic o izidu postopka.

POGLAVJE 4

SPLOŠNE IN KONČNE DOLOČBE

Člen 14

Jeziki

1. Vsaka država članica v izjavi, deponirani pri generalnem sekretariatu Sveta, navede, kateri jeziki izmed uradnih jezikov institucij Unije se lahko uporabijo v postopku vzpostavitve stika v skladu s poglavjem 2.

2. Pristojni organi se lahko dogovorijo za kateri koli jezik, ki ga bodo uporabili med neposrednim posvetovanjem v skladu s členom 10.

Člen 15**Razmerje do drugih pravnih instrumentov in drugih dogovorov**

1. Kolikor ostali pravni instrumenti in dogovori omogočajo, da se cilji tega okvirnega sklepa poglobijo in pripomorejo ali olajšujejo izmenjavo informacij med nacionalnimi organi o kazenskih postopkih v teku, neposredno posvetovanje in prizadevanje za doseg soglasja o kateri koli učinkoviti rešitvi s ciljem izogibanja škodljivih posledic vzporednih postopkov, lahko države članice:

- (a) po začetku veljavnosti tega okvirnega sklepa še naprej uporabljajo veljavne dvostranske ali večstranske sporazume ali dogovore;
- (b) po začetku veljavnosti tega okvirnega sklepa sklepajo dvostranske ali večstranske sporazume ali dogovore.

2. Sporazumi in dogovori iz odstavka 1 ne smejo v nobenem primeru vplivati na odnose z državami članicami, ki niso njihove podpisnice.

Člen 16**Izvajanje**

Države članice sprejmejo ukrepe, potrebne za uskladitev z določbami tega okvirnega sklepa do 15. junija 2012.

Države članice sporočijo generalnemu sekretariatu Sveta in Komisiji do 15. junija 2012 besedila določb predpisov, ki v njihovo nacionalno zakonodajo prenašajo obveznosti iz tega okvirnega sklepa.

Člen 17**Poročilo**

Komisija do 15. decembra 2012 Evropskemu parlamentu in Svetu predloži poročilo, v katerem oceni, v kakšnem obsegu so države članice upoštevale ta okvirni sklep, skupaj z zakonodajnimi predlogi, če je to potrebno.

Člen 18**Začetek veljavnosti**

Ta okvirni sklep začne veljati na dan objave v *Uradnem listu Evropske unije*.

V Bruslju, 30. novembra 2009

Za Svet

Predsednica

B. ASK